to the French foreign policy. Most of the countries of West Africa are former French colonies. These countries are still closely connected to the erstwhile metropolis politically, economically and culturally, though had received formal independence long ago.

The historical retrospective traces the factors that had determined the formation of the African vector, as one of the highest priority areas in the foreign policy strategy of all the presidents of the Fifth Republic. The following are: adjacent economic cooperation since the African countries have always been considered by France as an important source of minerals, raw materials, markets and human resources. France was one of the first European countries to «discover» Africa, which became its main supplier of raw materials, cheap labor and a market for French goods. The French type of colonization was characterized by a special type of relationship between the metropolis and the colonies, which was called «franzafrica». The aforementioned meant close interconnection and interdependence in economic, political, cultural and mundane life.

The following article identifies the key features of President Macron's conceptual approaches in French foreign policy in the African region subsequently. To analyze the evolution of this vector of French foreign policy, the authors impart a comparative description of the foreign policy concepts of N. Sarkozy and F. Hollande. Under the presidency of N. Sarkozy, the policy of intervention to affairs on the African continent had intensified, but his proactive policy did not contribute to the resolution of multiple conflicts and crisis that became the legacy of the next president. F. Hollande, as the representative of the socialist party, who was focused on solving a wide range of internal problems, from reducing unemployment to combating terrorism. E. Macron demonstrates a Gaullist approach to the vision of the role of France in the world. This approach gives African vector a crucial place, since the greatness of France is built on close relations with Africa and strong Europe. E. Macron considers France as a leader in his concept of foreign policy, which should become a balancer in the new multi-polar world.

Key words: French foreign policy, African vector, speech by E. Macron, Gaullisme.

УДК 327(73):323.28-043.865]:343.301(477+73)](045)

М. С. Гринчук

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ США

У статті розглянуті основні аспекти зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки у боротьбі з тероризмом. Було проаналізовано та систематизовано основні зміни, що докорінно трансформували вектор американської політики після терористичних актів 11 вересня 2001 року. Також, була проаналізована національна та міжнародна законодавча та правова база в сфері протистояння тероризму, розглянуті основоположні документи цієї сфери – національна кіберстратегія США, національна стратегія США по боротьбі з тероризмом, та інші. Було ретельно вивчено діяльність Бюро по протидії тероризму та насильницькому екстремізму та розглянуто щорічні Державні звіти стосовно тероризму. Було досягнуто висновку, що боротьба з тероризмом наразі є тенденцією зовнішньої політики США та її ключовим аспектом.

Ключові слова: тероризм, зовнішня політика США, контртерористичні заходи, безпека.

DOI 10.34079/2226-2830-2019-9-26-91-99

Постановка проблеми. На сьогоднішній день тероризм став однією з найбільш серйозних проблем сучасності, продемонструвавши що кожна країна може стати мішенню терористичних угруповань. Після терористичних атак 11 вересня 2001 року боротьба з тероризмом стала ключовою задачею для американського уряду, який докладає максимальних зусиль задля зниження загрози терористичних атак а також зміцнення національної безпеки в цілому. Проте, тероризм видозмінюється, з'являються його нові форми, адже терористи продовжують впроваджувати існуючі на даний момент новітні технології, що значно ускладнює процес боротьби з даним явищем. Зважаючи на це, ми можемо говорити про зростання необхідності постійної адаптації засобів боротьби під нові загрози. На даний момент, боротьба з тероризмом є одним з найважливіших завдань в процесі забезпечення національної безпеки.

Мета статті – розглянути та проаналізувати основні аспекти зовнішньої політики США у сфері боротьби з тероризмом та визначити ключові чинники, що вплинули на становлення цього напрямку тенденцією американської зовнішньої політики. Дослідження передбачає огляд основної національної та міжнародної законодавчої та правової бази в сфері протидії тероризму та виокремлення найбільш ефективних методів боротьби з цим явищем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Велика кількість зарубіжних та вітчизняних вчених зробили вагомий внесок у дослідження тероризму, вивчення ступеню його загрози та знаходження найбільш ефективних засобів зниження загрози та протидії. Серед зарубіжних авторів можна виділити роботи таких вчених як Е.Тоффлер, С.Гантінгтон, Б.Хофман, А.Шмід, Д.Белл, Ж.Бодрійар, Е.Гіденс, М.Кастельс, Ф.Перл, Р.Шафферт, К.Поппер та інших. Серед вітчизняних – М.А. Ожевана, Д.В. Дубова, В.В. Циганова, Г.Г. Почепцова та інших.

Основні результати дослідження. Терористичні акти 11 вересня 2001 року продемонстрували недоліки та вразливість безпекової та інформаційної політики провідної країни, підтвердили факт того, що навіть найбільш розвинені держави можуть стати жертвами терористичних угруповань. Останнім часом дана проблема загострилася внаслідок появи все більшої кількості загроз та стрімкого розвитку інформаційних технологій. Тодішній національний координатор з питань безпеки, захисту інфраструктури та протидії тероризму Річард Кларк зазначав: «Наші вороги будуть використовувати проти нас наші власні технології, як терористи-камікадзе використали наші літаки» [1]. Після трагічних подій 11 вересня, державні структури США по боротьбі з тероризмом сформулювали стратегію та тактику боротьби з цим явищем. За словами Пола Піллара, академіка і колишнього спеціаліста Центрального розвідувального управління у справах країн Близького Сходу і Південної Азії, стратегія боротьби з тероризмом повинна бути такою ж різноманітною, як і сам тероризм. У своїй праці «Інструменти контртероризму», Пол Піллар сформулював основні контртерористичні заходи:

1. Дипломатія є надважливою в боротьбі з сучасним міжнародним тероризмом, який не визнає кордонів між державами. Ефективна контртерористична дипломатія виконує координуючу роль та єднає зусилля різних країн. Події 11 вересня продемонстрували, що

допомога іноземних партнерів потрібна США у протидії навіть тим загрозам, які спрямовані виключно проти них. Межі ефективності дипломатії як антитерористичного інструменту є очевидними: укладення договору не робить прямого впливу на поведінку терористів.

2. Кримінальне право. Передача терористів до суду є одним з найважливіших принципів антитерористичної політики США, адже перспектива затримання і покарання може утримати інших терористів від дій. Ті терористи, які все ще знаходяться на волі, будуть більш обмеженими у своїй поведінці, якщо їх буде оголошено у розшук. Втім, цей інструмент є неефективним для терористів-самогубців та виконавців нижчої ланки. Зазвичай, терористичних лідерів високого рівня взагалі не турбує можливість кримінальної відповідальності.

3. Фінансовий контроль. У боротьбі з тероризмом, Сполучені Штати застосовують два типи фінансового контролю: заморожування активів, що належать терористам, терористичним групам і державам-спонсорам тероризму, та накладення заборони на надання матеріальної підтримки терористам.

4. Застосування військової сили. Деякі країни з різним ступенем успіху застосовували військову силу для звільнення заручників. Також у своїй роботі Пол Піллар зазначив, що Сполучені Штати використовували військову силу як інструмент «відплати» за акти тероризму, зокрема в 1986 р. проти Лівії, в 1993 р. проти Іраку і в 1998 р. в Афганістані проти Усами Бен Ладена.

5. Розвідка. Збір і аналіз розвідданих є найменш видимим, але в деяких випадках найважливішим інструментом боротьби з тероризмом, який по праву вважається «першою лінією оборони» проти тероризму.

6. Поєднання всіх вищезгаданих інструментів боротьби з тероризмом. Для ефективної боротьби з тероризмом всі вищезгадані заходи повинні доповнювати один одного, адже в сукупності вони можуть дати більший результат [2].

Стратегія боротьби з тероризмом в Сполучених Штатах має вирішити декілька основних задач: захистити США та її союзників від терористичних атак та створити несприятливе для тероризму міжнародне середовище. Після терористичних атак 2001 року, контртерористична діяльність стала ключовим напрямом зовнішньої політики США.

Існує декілька підходів оцінки терористичних загроз, одна з яких пов'язана з офіційною «збалансованою» позицією. Її суть – сприйняття тероризму як небезпечної проблеми, але також тієї, яку можна вирішити. Для цього Сполучені Штати використовують комплексний контртерористичний підхід, про який розповів тодішній держсекретар Джон Керрі під час свого виступу на 70-тій сесії Генеральної Асамблеї ООН в 2015 році. Даний підхід включає в себе наступні заходи: позбавлення терористів можливості отримати безпечний притулок, переривання потоку іноземних бойовиків, блокування доступу терористів до фінансів, викриття брехні, яку розповсюджують терористичні угруповання в сфері медіа, постійний доступ 24 години на добу, 7 днів на тиждень [3]. У 2019 році, Pew Center Research провели опитування населення США стосовно того, які сфери вони вважають мають бути пріоритетними для президента Дональда Трампа та Конгресу в 2019 році. Згідно з результатами дослідження, тероризм займає топові позиції, що доводить факт того, що не тільки уряд, але й пересічні громадяни розуміють всю небезпеку терористичних загроз та необхідність їх попередження. Головними пріоритетами для президентської адміністрації і конгресу

американці назвали економіку, ціни на медичні послуги, освіту, тероризм та соціальну безпеку.

Рисунок. 1.

Контртерористичний напрямок дійсно є одним з ключовий сфер в американській політиці. В рамках державного департаменту США діє Бюро по протидії тероризму та насильницькому екстремізму (Bureau of Counterterrorism and Countering Violent Extremism), до напрямків діяльності якого входить координація діяльності по протидії тероризму закордоном та захист Сполучених Штатів від іноземних загроз. Оригінальна назва бюро – Управління по боротьбі з тероризмом (Office for Combating Terrorism), створене в 1972 році за рекомендацією спеціального комітету призначеного президентом Річардом Ніксоном після теракту на Мюнхенській Олімпіаді. В рамках Бюро по протидії тероризму та насильницькому екстремізму формуються щорічні Державні звіти стосовно тероризму (Country Reports on Terrorism). У звітах детально описані події в країнах, в яких відбулися терористичні акти, країнах, які є державними спонсорами тероризму, та країнах, які представляють особливий інтерес у світовій війні з тероризмом. Також, в ньому розглядаються основні зрушення у двосторонньому та багатосторонньому співробітництві у сфері боротьби з тероризмом [4].

Наприкінці 2018 року Державний департамент США опублікував дані щорічного звіту за 2017 рік. Згідно з отриманою інформацією, загальна кількість терористичних атак у всьому світі за 2017 рік зменшилась на 23%, а загальна кількість загиблих через теракти зменшилась на 27% порівняно з 2016 роком [5]. Надзвичайно важливу роль відіграє створений у вересні 2011 року у Нью-Йорку Глобальний Контртерористичний Форум (The Global Counterterrorism Forum), учасниками якого є 29 країн та Європейський Союз. Основною місією є зменшення вразливості людей до тероризму шляхом запобігання, боротьби та переслідування терористичних актів, протидії підбурюванню та вербуванню до тероризму [6]. Американський уряд вживає всі можливі заходи аби максимально захистити своїх громадян від терористичних загроз. Зокрема, особлива увага приділяється регламенту в'їзду іноземних громадян до країни. На офіційному сайті Білого Дому також

опублікований наказ щодо захисту нації від проникнення іноземних терористів до США. Зазначається, що протоколи перевірки, пов'язані з процесом видачі віз та Програмою прийому біженців США відіграють вирішальну роль у виявленні іноземних громадян, які можуть вчиняти чи підтримувати терористичні акти, а також у запобіганні в'їзду цих осіб до Сполучених Штатів. Одним з ключових напрямків політики США є удосконалення протоколів обстеження, перевірки та видачі віз. Також у документі вказані країни, що викликають посилене занепокоєння щодо тероризму та подорожі до США: Іран, Ірак, Лівія, Сомалі, Судан, Сирія та Ємен [7]. Як вже було зазначено раніше, одній країні практично неможливо подолати таку швидкозростаючу загрозу як тероризм. Тому, Сполучені Штати активно співпрацюють з іншими країнами задля досягнення спільної мети – боротьби з тероризмом. Прикладом такої співпраці можна назвати кооперацію Сполучених Штатів з країнами Європейського Союзу (перш за все, з Францією, Німеччиною, та Великою Британією). Початком такої тісної спільної роботи стала підписана угода з поліцейською службою Європейського Союзу (Європол) в 2001 році. Це надало можливість здійснювати обмін стратегічною та технічною інформацією з питань протидії тероризму. Наступного року була підписана додаткова угода, що надала можливість здійснювати обмін персональними даними підозрюваних осіб. Подальше розширення співпраці призвело до збільшення кількості напрямків взаємодії, та стало включати питання протидії фінансуванню тероризму, нелегальної міграції, спрощення процедури екстрадиції та інше. В 2015 році американський уряд підписав дві нові угоди з Європолом щодо протидії нелегальній міграції та іноземним бойовикам з метою обміну інформацією щодо осіб, які здійснюють вербування та переправлення іноземних бойовиків. Надзвичайно важливим та актуальним є новий напрямок боротьби з тероризмом, який набув своєї актуальності після трагічних подій терористичного характеру у м. Ніцца у Франції у 2016 році. Тоді, для вчинення теракту зловмисником використовувалася вантажівка. Наразі, до 2020 року в США планується приєднати близько 250 млн. транспортних засобів, управління якими може здійснюватися через Інтернет. Внаслідок цього терористи потенційно будуть мати змогу перехоплювати управління такими засобами та вчиняти терористичні атаки дистанційно. У зв'язку зі зростаючою загрозою, в Міністерстві юстиції Сполучених Штатів почала діяти окрема група, що займається питаннями «Інтернету речей» [8]. Взагалі, питання розвитку інформаційних технологій є одним з ключових у виробленні стратегії боротьби проти тероризму. У звіті Національної комісії з тероризму зазначено, що заходи, необхідні для захисту Сполучених Штатів від кібератаки терористів, значною мірою ідентичні тим, які необхідні для захисту від нападу ворожої іноземної країни, злочинців чи вандалів [9].

Уряд США робить акцент в правових нормах з питань кіберзлочинності на протидії протиправній діяльності, а не на обмеженні доступу до Інтернету і прагне позбавити терористів та інших злочинців можливості використовувати Інтернет для планування операцій, їх фінансування або проведення кібератак.

У вересні 2018 року була прийнята Національна кіберстратегія США, де зазначено, що Сполучені Штати активізують зусилля з автоматизованого обміну інформацією про кіберзагрози, що мають практичну цінність, будуть сприяти зміцненню координації в сфері кібербезпеки та обміну аналітичною та технічною інформацією. Окрім того, Сполучені Штати мають намір знизити збиток і вплив транснаціональної кіберзлочинності і терористичної діяльності шляхом налагодження співпраці та зміцнення потенціалу органів безпеки і правоохоронних органів партнерів для нарощування необхідного

кіберпотенціалу [10]. У рамках питання кібербезпеки та боротьби з тероризмом важливим також є напрям подолання дезінформації. Згідно зі звітом, опублікованим на офіційному сайті Офісу директора національної розвідки США (Office of the Director of National Intelligence), екстремісти продовжуватимуть використовувати дезінформацію в соціальних мережах, щоб вселити страх і радикалізувати населення. Дезінформація терористів може бути використана для привернення уваги, переслідування людей, витрати ресурсів громадської безпеки та підбурення інших до насильства [11].

Питання подолання дезінформації задля підвищення рівня безпеки також досліджувалося українським вченим С. Даниленком. Зокрема, у статті «Сучасні тенденції в сфері комунікаційної безпеки» він зазначив, що дезінформація носить силовий характер, і її наслідки можна порівняти з дією інших силових чинників, включаючи терористичні акти. Втім, однією з тенденцій в сфері комунікаційної безпеки є неможливість подолання або повної нейтралізації негативних наслідків дії цілеспрямованої дезінформації. Навіть при нинішньому розвитку засобів і методів поширення інформації як індивідуально, так і масово, нейтралізація буде лише частковою. Боротьба з дезінформацією включає в себе стимулювання інформаційної та медійної грамотності, підвищення прозорості новин, розробка інструментів для розширення можливостей користувачів для боротьби з дезінформацією, та інше [12]. У жовтні 2018 році була опублікована Національна стратегія США по боротьбі з тероризмом. За словами Д.Трампа, в даній стратегії викладається підхід Сполучених Штатів з протидії дедалі складнішим терористичним загрозам, що постійно змінюються, та є першою повністю сформульованою в країні стратегією боротьби з тероризмом з 2011 року [13].

Основними цілями Національної стратегії США по боротьбі з тероризмом є:

- Переслідування терористів та їх лідерів;
- Ізоляція терористів від фінансових, матеріальних та логістичних джерел підтримки;
- Модернізація та інтеграція засобів боротьби з тероризмом;
- Боротьба з радикалізацією і вербуванням терористів;
- Зміцнення контртерористичних здібностей міжнародних партнерів.

У рамках Національної стратегії США по боротьбі з тероризмом уряд планує зміцнити взаємодію з союзниками та партнерами НАТО, а також будуть здійснюватися заходи по зміцненню кордону, посиленню безпеки на пунктах пропуску, а також укріпленню державної інфраструктури [14].

На даний час боротьба з тероризмом залишається пріоритетом зовнішньої політики США. Відповідно американський уряд на регулярній основі працює над виробленням ефективних відповідей на основні загрози з боку терористичних угруповань. Згідно зі статтею «Довга тінь 9/11», що була опублікована у виданні Foreign Affairs, перша і найочевидніша причина того, що американський уряд приділяє так багато уваги боротьбі з тероризмом полягає в тому, що забезпечення безпеки громадян має бути головним пріоритетом уряду. По-друге, на відміну від інших зовнішньополітичних тем, проблема тероризму хвилює американців, а політики мають реагувати на запити громадян, які вважають тероризм однією з головних загроз для країни. Третя причина полягає в тому, що за всіма показниками більшість контртерористичних зусиль Сполучених Штатів принесли швидкі та відчутні успіхи. Боротьба з тероризмом має більш конкретні цілі, досягнення яких уряд США може контролювати, а результати легко оцінити [15].

Висновки. Отже, боротьба з тероризмом стала тенденцією зовнішньої політики США. З моменту терористичних актів 2001 року відбулися значні трансформації та

удосконалення системи боротьби з даним явищем. Американський уряд пройшов значний шлях у боротьбі з тероризмом, який постійно видозмінюється, перейшовши від фізичних загроз до кіберпростору. Кібертероризм наразі став більш інтелектуальним, він загрожує більшій кількості людей та його важче відстежити. В сфері кібербезпеки значна увага приділяється боротьбі з дезінформацією, яку терористи використовують у своїх власних цілях. У рамках Держдепартаменту США наразі діють окремі підрозділи, як наприклад Бюро по протидії тероризму та насильницькому екстремізму, які займаються питаннями попередження та протидії тероризму. На регулярній основі готуються детальні щорічні Державні звіти щодо тероризму з метою своєчасного та повного інформування та попередження загроз.

Американським урядом також була розроблена документальна та правова база в сфері боротьби з тероризмом. Наприклад, наприкінці 2018 року були прийняті Національна кіберстратегія США та Національна стратегія США по боротьбі з тероризмом. Все це свідчить про те, що американський уряд та суспільство докладають максимальних зусиль аби захистити своїх громадян. Втім, досягти подолання даної проблеми самостійно майже неможливо, тому ключову роль займає питання співпраці з партнерами.

Список використаної літератури

1. Gonsalves C. Cyber-security Czar Gives IT a Wake-Up Call [Electronic resource] / Ch. Gonsalves // eWeek. – 2002. – February 19. - Mode of access : <https://www.eweek.com/web/index.php/security/cyber-security-czar-gives-it-a-wake-up-call>
2. Pillar P. The Instruments of Counterterrorism [Electronic resource] / P. Pillar // Electronic journal of the u.s. department of state. – 2001. - Vol. 6, № 3. – P. 10-13 – Mode of access : <https://www.hsdl.org/?view&did=3486>
3. Kerry J. Remarks at a Meeting on International Peace and Security and Countering Terrorism [Electronic resource] / J. Kerry // U.S. State Department. Diplomacy in action. – Mode of access: <https://2009-2017.state.gov/secretary/remarks/2015/09/247639.htm>
4. Topics – Bureau of Counterterrorism and Countering Violent Extremism [Electronic resource] // U.S. Department of State. Mode of access : <https://www.state.gov/key-topics-bureau-of-counterterrorism-and-countering-violent-extremism/>
5. Cordesman A. The New State Department Report on Terrorism: Rethinking the Numbers and Coverage [Electronic resource] / A. Cordesman // Center for Strategic and International Studies. – 2018. – September 20. - Mode of access : <https://www.csis.org/analysis/new-state-department-report-terrorism-rethinking-numbers-and-coverage>
6. Global Counterterrorism Forum [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.thegctf.org/>
7. Executive Order Protecting The Nation From Foreign Terrorist Entry Into The United States [Electronic resource] // White House. – 2017. – March 6. - Mode of access : <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-protecting-nation-foreign-terrorist-entry-united-states-2/>
8. Місюра А. О. Іноземний досвід протидії тероризму: висновки для України [Електронний ресурс] : аналітична записка / А. О. Місюра // Національний інститут стратегічних досліджень – Режим доступу : <http://kh.niss.gov.ua/articles/2446/> ; Misiura A. O. Inozemnyi dosvid protydyi teroryzmu: vysnovky dlia Ukrainy [Elektronnyi resurs] : analitychna zapyska / A. O. Misiura // Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen – Rezhym dostupu : <http://kh.niss.gov.ua/articles/2446/>

9. Countering the changing threat of international terrorism : Report of the National Commission on Terrorism [Electronic resource] // Federation of American Scientists (FAS). – Mode of access : <https://fas.org/irp/threat/commission.html>

10. National Cyber Strategy of the United States of America [Electronic resource] // White House. – 2018. – Mode of access : <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2018/09/National-Cyber-Strategy.pdf>

11. Violent Extremists Likely Will Continue to Use Disinformation on Social Media Outlets to Instill Fear and Radicalize Others [Electronic resource] // Office of the Director of National Intelligence. – 2018. – Mode of access : https://www.dni.gov/files/NCTC/documents/jcat/firstresponderstoolbox/NCTC_DHS_FBI_First_Responders_Toolbox_-_Terrorist_Disinformation.pdf

12. Даниленко С. Современные тенденции в сфере коммуникационной безопасности [Електронний ресурс] / С. Даниленко, Ю. Нестеряк, М. Гринчук // Wschód Europy. – 2018. – Vol. 4, № 2. - Режим доступа : <https://journals.umcs.pl/we/article/view/9385/6482> ; Danilenko S. Sovremennyye tendentsii v sfere kommunikatsionnoy bezopasnosti [Yelektronniy resurs] / S. Danilenko, Yu. Nesteryak, M. Grinchuk // Wschód Europy. – 2018. – Vol. 4, № 2. - Rezhim dostupu : <https://journals.umcs.pl/we/article/view/9385/6482>

13. President Donald J. Trump Is Protecting the United States from Terrorism [Electronic resource] // White House. – 2018. – October 4. - Режим доступа до ресурсу : <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trump-protecting-america-terrorism/>

14. National Strategy for Counterterrorism of the United States of America. October 2018 [Electronic resource]. – Mode of access : https://www.dni.gov/files/NCTC/documents/news_documents/NSCT.pdf

15. Malley R. The Long Shadow of 9/11 [Electronic resource] / R. Malley, J. Finan // Foreign Affairs. – 2018. – July/August. - Mode of access : <https://www.foreignaffairs.com/articles/2018-06-14/long-shadow-911>

Стаття надійшла до редакції 29.09.2019 р.

M. Grynchuk

FIGHTING TERRORISM AS A TENDENCY OF THE US FOREIGN POLICY

The article describes key aspects of the US foreign policy in terms of combating terrorism. Major changes that radically transformed the vector of American politics after terrorist attacks on September 11, 2001 were analyzed and systematized. After the 2001 terrorist attacks, the United States' government put the issue of terrorism at the forefront of the global agenda, as it has become one of the most dangerous threats not only for the United States, but for the whole world community. Key instruments of counterterrorism, formulated by Paul R. Pillar, were reviewed in the article, including diplomacy, criminal law, financial controls, military force, intelligence, and others. Also, the national and international legislative and legal framework in the field of counter-terrorism was analyzed, and the basic documents of this field were considered, including the US National Cyber Strategy, National Strategy for Counterterrorism of the United States, and others. The purpose of strategies is to ensure the safety and security of the United States of America and its citizens.

The activity of the Bureau of Counterterrorism and Countering Violent Extremism was thoroughly examined, and Country Reports on Terrorism were reviewed. It was also stated that

the Global Counterterrorism Forum provides a unique platform for its members and gives an opportunity to create a safer environment by addressing major counterterrorism challenges. The article also provides an information on the way the United States of America cooperates with countries of the European Union in terms of countering terrorism. It was concluded that countering terrorism is currently the US foreign policy trend and a key aspect of it.

Keywords: terrorism, US foreign policy, counterterrorism, security.

УДК 339.92-044.247(4)

Л. О. Дорош
П. В. Штепа

ЄВРОАНТЛАНТИЧНА ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЯК ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКОВА СТРАТЕГІЯ НЕЙТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ ЄВРОПИ

Проаналізовано особливості реалізації зовнішньополітичних стратегій нейтралітету та позаблоковості держав Європи (Швейцарія, Австрія, Швеція, Фінляндія та Ірландія). З'ясовано, що для забезпечення своїх національних інтересів та безпеки, європейські нейтральні держави поступаються деякими принципами свого нейтрального статусу. Наголошено, що сучасний нейтралітет європейських держав трансформувався під впливом інтеграційних процесів, що зумовило відходження практичного втілення концепції від її класичного розуміння.

Ключові слова: нейтралітет, позаблоковість, інтеграція, Швейцарія, Австрія, Швеція, Фінляндія, Ірландія.

DOI 10.34079/2226-2830-2019-9-26-99-107

Нейтралітет та позаблоковість є одними з найдавніших, проте актуальних і у наш час, стратегіями держави на міжнародній арені. Сьогодні ці стратегії знаходять втілення у зовнішній політиці багатьох держав світу, зокрема держав європейського регіону (Швейцарії, Австрії, Швеції, Фінляндії та Ірландії). Зміни у міжнародному середовищі, новітні виклики безпеці та глобальні проблеми сучасності зумовлюють необхідність вироблення цими країнами найбільш дієвого курсу їх зовнішньої політики. Тому важливим є з'ясування ефективності таких стратегій як механізму позиціонування держав та засобу захисту їх національних інтересів і гарантування національної безпеки. Варто зазначити також, що сучасний нейтралітет європейських держав трансформувався під впливом міжнародних умов, які невинно змінюються, що зумовило відходження практичного втілення концепції від її класичного розуміння.

Зміни системи міжнародних відносин наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. спричинили еволюцію розуміння та втілення концепцій нейтралітету у зовнішньополітичній стратегії європейських держав. Конфліктність біполярного світу поступилася місцем активній взаємодії країн та міжнародних організацій в політичній, економічній, безпековій та інших сферах. Для того, щоб ефективно захищати свої національні інтереси в міжнародних умовах постбіполярної системи, нейтральним державам необхідно залучатись до сучасних інтеграційних процесів. Відповідно до свого статусу, кожна нейтральна держава визначає